
МІЖНАРОДНА ЕКОНОМІКА

УДК 339.9

А. А. Свєтлов, аспірант**ПАНАМЕРИКАНСЬКА ІНТЕГРАЦІЯ — СТРАТЕГІЧНИЙ НАПРЯМ
ПОСТКРИЗОВОГО РОЗВИТКУ США**

У статті розглядаються рушійні сили, векторна спрямованість та механізм реалізації панамериканської інтеграційної стратегії США у посткризовий період. Проаналізовано співробітництво США з країнами Латинської Америки у сферах міжнародної торгівлі, прямого іноземного інвестування та міграції робочої сили. Визначено, що найбільш дієвим механізмом реалізації США панамериканської інтеграційної стратегії є поступове включення до регіональних інтеграційних стратегій південноамериканських країн, що стимулюватиме інші країни латиноамериканського регіону до кооперації та інтеграційної взаємодії з США.

Ключові слова: глобальна економічна криза, регіональна економічна інтеграція, регіональний інтеграційний блок, панамериканська інтеграційна стратегія, латиноамериканський регіон.

А. А. Светлов, аспирант**ПАНАМЕРИКАНСКАЯ ИНТЕГРАЦИЯ – СТРАТЕГИЧЕСКОЕ
НАПРАВЛЕНИЕ РАЗВИТИЯ США В ПОСТКРИЗИСНЫЙ ПЕРИОД**

В статье рассматриваются движущие силы, векторная направленность и механизм реализации панамериканской интеграционной стратегии США в посткризисный период. Проанализировано сотрудничество США со странами Латинской Америки в сфере международной торговли, прямого иностранного инвестирования и миграции рабочей силы.

Определено, что наиболее действенным механизмом реализации США панамериканской интеграционной стратегии является постепенное включение южноамериканских экономик в региональные интеграционные стратегии, что будет стимулировать другие страны латиноамериканского региона к кооперации и интеграционному взаимодействию с США.

Ключевые слова: глобальный экономический кризис, региональная экономическая интеграция, региональный интеграционный блок, панамериканская интеграционная стратегия, латиноамериканский регион.

A. A. Sviatlov, postgraduate student**PAN-AMERICAN INTEGRATION – THE STRATEGIC DIRECTION
OF THE U.S. POST-CRISIS DEVELOPMENT**

The article deals with the driving forces, vector orientation and mechanisms of realization by Pan-American integration strategy in USA in the post-crisis period. The author analyzes the cooperation between USA and Latin American countries in such areas as international trade, foreign direct investment, and labor migration. The research showed that the gradual creation of free trade areas with South American nations was the main mechanism of the U.S. Pan-American integration

МІЖНАРОДНА ЕКОНОМІКА

strategy since it will prompt non-member countries to seek cooperation and integration with U.S.

Keywords: *global economic crisis, regional economic integration, regional integration block, Pan-American integration strategy, Latin American region.*

Актуальність теми дослідження. Світова економічна криза 2008-2010 років знаменувала собою перехід сучасного етапу глобального економічного розвитку на якісно новий рівень, який характеризується зменшенням глобального домінування США та інших розвинутих країн світу, а також формуванням багатопольярного світоустрою з утворенням нових глобальних та регіональних економічних центрів – країн БРІК та інших нових індустріальних країн. Всеохоплюючий вплив кризи на всі підсистеми світового господарства відобразив «вузькі місця» в макроекономічній політиці розвинутих держав, зокрема в частині формування кредитного ресурсу і недотримання оптимальних пропорцій між нагромадженням і споживанням капіталу. Провідною тенденцією в посткризовий період є загострення конкуренції між розвинутими та новими індустріальними країнами за перерозподіл ключових сегментів глобального ринку, а також включення останніх до регіональних інтеграційних процесів. Так, протягом 2007-2013 років у світі було укладено 84 угоди щодо лібералізації торговельного та інвестиційного режимів [9]. Це вказує на те, що в сучасних умовах лібералізація торгівлі та, загалом, міжнародних економічних відносин на глобальному та регіональному рівнях розглядається розвинутими країнами, в тому числі США, як важливий інструмент стимулювання ділової активності та відновлення економічного зростання.

Постановка проблеми. Зважаючи на активне включення до регіональних інтеграційних процесів країн, що розвиваються, в посткризовий період інтеграційні стратегії можуть зазнати модифікації у напрямку збільшення їх просторового охоплення та поглиблення інтеграційної взаємодії між країнами-учасницями. При цьому для США панамериканська інтеграційна стратегія є найбільш перспективною за рахунок взаємозалежності між національними економіками регіону, їх ресурсного потенціалу та вагомості ролі у світогосподарських процесах.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. У своїх наукових працях такі економісти, як Г. К. П. Тейшейра [19; с. 111-136], С. Білал, Ф. де Ломбаерде, Д. Туссі [5; с. 89-136], З. Арашіро [2], Дж. Бейкер Агвіла [3], Д. Лінч [10; с. 85-128], Х. Кастро Ріа [6] зробили істотний внесок у вивчення інтеграційних процесів на американському континенті, в тому числі цілей, факторів, потенційних наслідків та причин невдачі реалізації поверхневої інтеграційної стратегії в рамках Міжамериканської зони вільної торгівлі (далі – ФТАА).

Виділення недосліджених частин загальної проблеми. Недостатню увагу в дослідженні інтеграційних процесів у панамериканському регіоні приділено саме аналізу факторів, напрямків і механізмів реалізації США інтеграційної стратегії, яка спрямована на створення континентального торговельного блоку в сучасних умовах.

Постановка завдання. Метою статті є визначення рушійних сил, векторної спрямованості та механізмів реалізації США панамериканської інтеграційної стратегії в посткризовий період.

Виклад основного матеріалу. З початку 1990-х рр. стратегічними пріоритетами США в латиноамериканському регіоні були лібералізація ринків, укріплення демократії та боротьба з наркоторгівлею. Цільова група Ради з міжнародних відносин США, у свою чергу, визначає чотири пріоритети США у проведенні політики щодо країн Латинської Америки: 1) бідність та нерів-

МІЖНАРОДНА ЕКОНОМІКА

ність; 2) безпека громадян; 3) міграція; 4) енергетична безпека та інтеграція [4; с. 7-10]. Як можна побачити, співробітництво між США та країнами Латинської Америки виходить за межі економічної сфери і включає в себе міграційні, політичні та безпекові аспекти, що свідчить про високе значення даного регіону для США не лише з точки зору можливих економічних вигод, але і з точки зору утримання та вдосконалення зв'язків між країнами у всіх сферах суспільного життя [15].

Виходячи зі стратегічного значення панамериканського регіону та зважаючи на всеохоплюючий вплив сучасної глобальної економічної кризи на економіку США, на нашу думку, доцільно виділяти дві групи рушійних сил поглиблення інтеграційної взаємодії США з країнами Латинської Америки в посткризовий період, а саме екзогенні та ендогенні.

Першим екзогенним фактором розвитку інтеграції США з країнами Латинської Америки є зниження геоекономічного впливу і ролі США в інтеграційних процесах у рамках панамериканського регіону. Як свідчать статистичні дані, станом на 2013 рік ЄС має угоди про лібералізацію торгівлі з 30 країнами, Індія – з 15 країнами, Південна Корея – з 16 країнами, Бразилія – з 14 країнами, у той час як США – лише з 12 країнами панамериканського регіону [14]. Подальше поглиблення інтеграційної взаємодії країн Латинської Америки з іншими країнами світу може спричинити так званий ефект «відхилення торгівлі» для США та призвести до погіршення умов доступу американського капіталу в окремі галузі економіки країн регіону. Виходячи з цього, реалізація США інтеграційних стратегій в Латинській Америці сприяла б укріпленню геоекономічних позицій країни та надала б конкурентних переваг американським економічним суб'єктам за рахунок зниження торговельних та інших бар'єрів у країнах-партнерах.

Наступною екзогенною рушійною силою поглиблення інтеграційної взаємодії США з країнами латиноамериканського регіону є можливість використання виробниками даного регіону переваг дешевої робочої сили та низьких імпорتنих тарифів, які встановлені США. Наприклад, за даними СОТ, у 2012 році до 25 найбільших імпортерів на американському ринку входили 5 країн Латинської Америки і Карибського басейну – Мексика, Венесуела, Бразилія, Колумбія і Коста-Ріка з сукупною часткою 15,5% загального імпорту США [18]. При цьому в цих країнах дохід на душу населення за паритетом купівельної спроможності коливається в межах від 9560 дол. США в Колумбії до 16720 дол. США в Мексиці, що значно менше за відповідний показник США (48820 дол. США) [7]. Низькі доходи населення свідчать про наявність конкурентної переваги у латиноамериканських виробників, яка витікає з низького рівня оплати праці робітників. Крім цього, середній імпортний тариф США в 2010-2011 роках знаходився на рівні 3,5% (4,9% - для сільськогосподарської продукції та 3,3% - для несільськогосподарської) [22]. Разом з тим, низькі імпортні тарифи США та використання низькооплачуваної робочої сили надають країнам Латинської Америки порівняльну перевагу у виробництві трудомістких товарів. Таким чином, реалізація США інтеграційних стратегій у латиноамериканському регіоні дозволить покращити доступ американських виробників до ринків країн даного регіону за рахунок врівноваження конкурентних переваг, джерелом яких є низькі імпортні тарифи та дешева робоча сила.

Третьою екзогенною рушійною силою США у посткризовий період є висока залежність країни від імпорту енергоносіїв з країн Африки та Близького Сходу. Зважаючи на те, що ці регіони характеризуються перманентною соціально-економічною нестабільністю, це створює загрозу енергетичній безпеці

МІЖНАРОДНА ЕКОНОМІКА

США. Наприклад, за підсумками 2012 року поставки енергоносіїв з країн даних регіонів складають близько половини імпорту сирової нафти США. Зокрема, серед країн Африки та Близького Сходу найбільшими експортерами сирової нафти на американський ринок у 2010 р. були Саудівська Аравія, Нігерія, Ірак, Ангола, Алжир, Кувейт. У порівнянні з Африкою та Близьким Сходом, країни Латинської Америки характеризуються вищим рівнем соціально-економічної стабільності та меншою географічною віддаленістю від США. Зважаючи на це, для США стратегічним пріоритетом у посткризовий період має бути поглиблення інтеграційних зв'язків з тими країнами панамериканського регіону, які є основними постачальниками енергоносіїв на американський ринок, зокрема Канадою, Мексикою, Венесуелою, Бразилією, Колумбією, Еквадором, Аргентиною, а також, з іншими країнами регіону, які забезпечені даними ресурсами.

На нашу думку, до основних рушійних сил поглиблення інтеграційної взаємодії США з країнами Латинської Америки доцільно включити також групу ендогенних факторів, адже світова фінансова криза призвела до загострення низки внутрішньоекономічних проблем, вирішення яких має суттєве значення для країни у посткризовий період.

Головною внутрішньоекономічною проблемою, яка постала перед США в період світової фінансової кризи, стала проблема високого рівня безробіття. Якщо в 2006 році рівень безробіття становив 4,6%, то до 2009 року значення цього індикатора зросло до рівня 10,0%; втім, станом на березень 2013 року даний показник понизився до 7,6% [20]. Як відомо, спочатку зростання безробіття було викликане кризою ліквідності компаній і фінансових установ, зменшенням їх ділової активності, зниженням попиту на продукцію та послуги. В умовах сьогодення досить повільні темпи створення робочих місць у США спричинені негативним впливом політичної боротьби та відсутністю консенсусу між провідними політичними партіями країни щодо методів скорочення бюджетного дефіциту і регулювання зовнішньої заборгованості. Навіть за таких умов пріоритетним напрямом економічного розвитку США залишається створення робочих місць, одним з інструментів чого є стимулювання експортної експансії американських компаній на регіональних і глобальних ринках.

Наступною рушійною силою поглиблення інтеграційних зв'язків США з країнами Латинської Америки є негативне сальдо торговельного балансу країни. Незважаючи на те, що в період з 2007 по 2011 роки темпи приросту експорту США перевищували аналогічний показник по імпорту (29% і 12%, відповідно), сальдо торгівлі країни було негативним - 785,5 млн дол. США [18]. Таким чином, США мають регулювати баланс торгівлі товарами таким чином, щоб темпи приросту експорту переважали темпи приросту імпорту, що в довгостроковій перспективі має врівноважити їх обсягові значення. Основними заходами з підвищення конкурентоспроможності експорту США в сучасних умовах має бути впровадження інновацій у технологічні процеси виробництва та менеджменту, доступ до використання природних енергоносіїв (нафта, природний газ) за меншої вартості та збільшення використання альтернативних джерел енергії.

Третьою ендогенною рушійною силою поглиблення інтеграційних зв'язків США з країнами Латинської Америки є високий рівень державного боргу країни. За підсумками 2012 р. державний борг США перевищив значення ВВП країни і склав 101,6% [21]. Стрімкий приріст державного боргу, значення якого склало 87,1% ВВП у 2010 році, викликаний зростанням запозичень корпоративного і державного секторів. У випадку уряду, це пов'язане з необхідніс-

МІЖНАРОДНА ЕКОНОМІКА

тю фінансування бюджетного дефіциту і покриття негативного сальдо торгового балансу на тлі скорочення позитивного сальдо фінансового рахунку. Ця статистика вказує на те, що США мають прагнути до стимулювання заощаджень, а також врівноваження як платіжного балансу, так і федерального бюджету. Інакше кажучи, США мають стимулювати активні операції економічних суб'єктів (експорт, залучення прямих іноземних інвестицій та ін.). Зважаючи на відносну територіальну близькість, місткість латиноамериканського ринку та існуючі досить високі торговельні бар'єри, Латинська Америка є потенційно найбільш перспективним регіональним партнером США в досягненні даної мети.

Очевидним є той факт, що використання США монетарної та фіскальної політики з метою виходу зі світової фінансової кризи та стимулювання економічного зростання в посткризовий період є обмеженими, адже ставка рефінансування країни дорівнює майже нулю (0,25% з грудня 2008 р.), а рівень федерального боргу перевищує ВВП країни. У даному випадку, для США корисним буде досвід Японії щодо виходу економіки країни з декади рецесії 1990-х рр. Основним інструментом стимулювання економічного зростання для Японії стала експортна експансія. Виходячи з цього, використання США інструментів зі стимулювання експорту та підвищення конкурентоспроможності національних товарів на світових ринках має сприяти створенню робочих місць, прискоренню економічного зростання, зниженню дефіциту торговельного балансу та зменшенню державного боргу країни внаслідок збалансування платіжного балансу країни. В сучасних умовах одним із таких інструментів є угоди щодо лібералізації торговельного та інвестиційного режиму. Залучення до регіональної інтеграції країн-сателітів у панамериканському регіоні та побудова, в перспективі, масштабного інтеграційного угруповання сприятиме розв'язанню внутрішньоекономічних на зовнішньоекономічних проблем США в посткризовий період.

Виходячи з вищезазначених рушійних сил поглиблення інтеграційної взаємодії США з країнами латиноамериканського регіону, векторна спрямованість панамериканської стратегії США має бути направлена на поглиблення коопераційних та інтеграційних зв'язків у таких формах міжнародних економічних відносин, як міжнародна торгівля, міграція капітальних ресурсів (головним чином, прямі іноземні інвестиції) та міграція робочої сили.

Країни Латинської Америки характеризуються типовими ознаками країн, що розвиваються, а саме: низькими доходами населення і значними диспропорціями в їх розподілі, досить високими темпами економічного росту, проблемою високого рівня безробіття, який варіюється серед різних країн, та експортною орієнтацією. Як свідчить статистика, латиноамериканський регіон значно поступається США за низкою якісних макроекономічних індикаторів. Наприклад, за індексом людського розвитку (Human Development Index) США з показником 0,902 явно випереджає провідні економіки регіону – Бразилію (0,69) і Мексику (0,750) [8]. Тим часом країни Латинської Америки мають вищі, ніж США, кількісні показники економічного розвитку. Наприклад, середньорічні темпи приросту реального ВВП протягом 2005-2011 рр. в країнах Латинської Америки і Карибського басейну склали 3,5%, в порівнянні з США - 0,5% [1].

Як свідчать статистичні дані, динаміка зовнішньої торгівлі США з країнами Латинської Америки корелюється з динамікою доходів населення в них: зростання ВРП на душу населення в країнах Латинської Америки призводить до скорочення негативного сальдо зовнішньої торгівлі США з країнами даного регіону. Так, протягом 2006-2010 рр. мав місце приріст ВРП на душу насе-

МІЖНАРОДНА ЕКОНОМІКА

лення в Латинській Америці на 17% (4282 дол. США), між тим негативне сальдо торговельного балансу США та Латинської Америки скоротилося на 46%.

Як свідчить статистика, баланс торгівлі між США та країнами Латинської Америки протягом періоду з 2006 по 2010 роки є від'ємним, проте має тенденцію до врівноваження. Так, за відповідний період від'ємне сальдо торговельного балансу між США та Латинською Америкою зменшилося на 49 816 млн дол. США [9]. Це пов'язане з наступним: 1) підвищення купівельної спроможності населення країн Латинської Америки, що стимулювало попит на імпорт; 2) зростання інфляції в країнах даного регіону швидшими темпами, ніж у США, надало певні цінові переваги американським товарам; 3) зменшення попиту американських споживачів на імпорт з країн Латинської Америки в результаті загострення економічної кризи та погіршення платоспроможності населення в 2008-2009 рр.

Привабливість латиноамериканського регіону для американських ТНК визначається такими факторами, як: 1) досить високі темпи економічного зростання країн регіону; 2) забезпеченість країн латиноамериканського регіону енергоносіями (до 20 країн світу з найбільшими резервами сирої нафти входить 3 країни Латинської Америки – Венесуела, Бразилія, Мексика; із запасами природного газу - Венесуела) [11]; 3) наділеність Латинської Америки трудовими ресурсами та їх низька вартість; 4) глибинні коопераційні зв'язки між економічними суб'єктами країн Латинської Америки (частка внутрішньо-регіональної торгівлі становить до 30% загальної торгівлі країн регіону); 5) територіальна близькість країн Латинської Америки, що дозволяє мінімізувати транспортні витрати американськими економічними суб'єктами; 6) історична та культурна спільність країн Латинської Америки (мова, культурні цінності та традиції, спільна історія).

Як свідчать статистичні дані, незважаючи на загострення глобальної фінансової кризи в 2008-2010 роках, країни латиноамериканського регіону продовжували накопичувати прямі іноземні інвестиції зі США [9]. Це вказує на високий потенціал цього регіону, який залишається привабливим для інвесторів навіть в умовах кризи. Як свідчить статистика, основними країнами-імпортерами ПІІ зі США є Венесуела (35,2%), Мексика (31,63%) і Панама (42,01%) [9].

Необхідно зазначити, що частка накопичених прямих іноземних інвестицій США в країнах Центральної Америки і Карибського басейну в період глобальної фінансової кризи (60,1% в 2009 р.) була значно вищою за аналогічний показник країн Південної Америки (15,88% в 2009 р.). Однією з причин цього є те, що в 2006 р. набула чинності Угода про вільну торгівлю США з Домініканської Республікою та країнами Центральної Америки (КАФТА-ДР), одним з елементів якого була лібералізація інвестиційних режимів країн-партнерів та забезпечення захисту іноземних інвестицій, що і сприяє збільшенню потоку американських інвестицій у менш розвинені країни регіону.

Враховуючи глибинні економічні та суспільні зв'язки, спільні кордони та історичну взаємопов'язаність між країнами Західної півкулі, для США актуальною сферою співробітництва з країнами Латинської Америки є міграція робочої сили. За даними Щорічника імміграційної статистики (Yearbook of Immigration Statistics) в 2011 р., за показником чисельності мігрантів, які отримали «зелену карту», в США превалювали вихідці з країн Західної півкулі (39,6%). У структурі національного складу мігрантів з панамериканського регіону в США в 2011 р. основну частку займали вихідці з Мексики (34,2%), у той час як вихідці з країн Південної Америки разом становили лише 20,5%.

МІЖНАРОДНА ЕКОНОМІКА

Аналіз міграційних процесів між США і країнами Латинської Америки за показником наявності посвідки на проживання («зеленої карти») не повною мірою відображає проблемність і актуальність співробітництва між країнами. Наприклад, у 2011 р. в загальній чисельності депортованих зі США (323542 осіб) було 63% вихідців з Мексики (205811 осіб) і тільки 0,9 % вихідців з країн Південної Америки (2888 осіб) [13]. Якщо розглянути частку осіб, які були депортовані з США за кримінальною ознакою (188382 осіб), то на країни Центральної Америки припадає 17% (32090 осіб), Південної Америки – 2% (3366 осіб), а на Мексику – 77% (144745 осіб). Це вказує на нерівномірність міграційних потоків з країн Латинської Америки в США і превалювання мігрантів з Мексики.

Таким чином, як доводить аналіз торговельних, інвестиційних та міграційних зв'язків між США та Латинською Америкою, взаємозалежність між ними має тенденцію до зростання.

Як показує досвід реалізації Міжамериканської зони вільної торгівлі (далі - ФТАА) в 1994-2005 рр., формування за такий короткий проміжок часу панамериканського інтеграційного угруповання не видається можливим через декілька обставин. По-перше, це глибинні протиріччя між США та Бразилією, які носять не лише економічний, а й гео економічний характер. Обидві країни позиціонують себе домінуючими силами інтеграційного процесу в Північній та Південній Америці і намагаються посилити свої позиції в панамериканському регіоні: Бразилія - за рахунок МЕРКОСУР та ініціювання Південноамериканського Союзу, а США - за рахунок НАФТА, ДР-КАФТА та окремих угод про вільну торгівлю з країнами Латинської Америки (Чилі, Перу, Панама, Колумбія). Крім цього, значний вплив на поразку ФТАА здійснили ряд економічних криз в країнах Латинської Америки протягом 1990-х - початку 2000-х рр., зокрема в Мексиці, Бразилії, Аргентині, до основної причини яких уряд Аргентини відніс негативний ефект імплементації неоліберальних положень «Вашингтонського консенсусу», що був розроблений МВФ, Світовим банком та Казначейством США. Все це в сукупності призвело до негативного сприйняття країнами Південної Америки будь-яких інтеграційних ініціатив США в даному регіоні.

Загалом, можна виділити три механізми реалізації панамериканської інтеграційної стратегії США: 1) узгодження та підписання угоди про створення преференційної зони або зони вільної торгівлі між усіма 34 країнами регіону на основі консенсусу між основними гравцями в регіоні – Бразилією та США; 2) укріплення позиції США в Північній Америці через поглиблення інтеграційної взаємодії з Канадою та Мексикою до рівня митного союзу, спільного ринку або економічного союзу (Північноамериканського Союзу), що підвищить переговорні позиції США з країнами Південної Америки або інтеграційними блоками даного субрегіону; 3) поетапне включення до інтеграційних стратегій США окремих країн Південної Америки, що стимулюватиме країни, які негативно сприймають інтеграційні стратегії США в Західній півкулі (Бразилія, Аргентина, Парагвай, Уругвай, Венесуела, Болівія та ін.), включитися в інтеграційну взаємодію з США.

На нашу думку, з 2003 р., коли було укладено угоду про вільну торгівлю з Чилі, яскравого прояву набув третій варіант механізму реалізації панамериканської інтеграційної стратегії США. З середини 2000-х рр. США намагаються розширити просторове охоплення угод про вільну торгівлю. Так, у 2006 р. набула чинності Угода про вільну торгівлю з Домініканською Республікою та країнами Центральної Америки (ДР-КАФТА) (загалом з 6 країнами), у 2009 р. – з Перу, у 2011 р. – з Панамою, а в 2012 р. – з Колумбією. Цілком імовірним є те, що функціонування зон вільної торгівлі США з Колумбією і Перу стимулюватиме інші країни Андської Спільноти (Еквадор, Болівію) до ініціювання лібералі-

МІЖНАРОДНА ЕКОНОМІКА

зації торгівлі з США за рахунок загрози відхилення торгівлі. При цьому, структура угод між країнами панамериканського регіону та США є майже ідентичною, що дозволяє зробити висновок щодо гіпотетичної їх уніфікації в майбутньому з метою створення потужного регіонального інтеграційного мегаблоку.

Висновки. На основі аналізу динаміки та структури взаємодії США з країнами латиноамериканського регіону в таких сферах, як міжнародна торгівля, рух прямих іноземних інвестицій та міграція робочої сили з метою поглиблення панамериканської інтеграції можна прийти до наступних висновків.

По-перше, всеохоплюючий вплив фінансової кризи 2008-2010 рр. на всі підсистеми світового господарства виявив „вузькі місця” в макроекономічній політиці розвинутих держав (в тому числі, США), зокрема в частині формування кредитного ресурсу і недотримання оптимальних пропорцій між нагромадженням і споживанням капіталу. Це змушує уряди цих країн застосувати більш дієві інструменти боротьби із кризовими явищами та спонукає до стимулювання посткризового розвитку – зовнішньоекономічної експансії на світових та регіональних ринках з метою створення робочих місць, вирішення проблем торговельного та платіжного балансу, а також зменшення державного боргу.

По-друге, експортна експансія США в панамериканському регіоні шляхом створення преференційної зони та зони вільної торгівлі сприятиме вирішенню трьох основних внутрішніх проблем країни: масове безробіття, негативне сальдо торгового балансу і високий рівень державного боргу. У той же час, реалізація регіональних інтеграційних стратегій США в Латинській Америці дозволить вирішити такі екзогенні проблеми, як зниження геоекономічної позиції США у панамериканському регіоні; використання дешевої робочої сили неамериканськими ТНК в країнах латиноамериканського регіону; висока залежність країни від імпорту енергоносіїв з країн Африки і Близького Сходу.

По-третє, країни латиноамериканського регіону мають характерні ознаки країн, що розвиваються: відносно низький рівень якісних показників економічного розвитку (індекс людського розвитку та його складові) і високий рівень кількісних показників економічного розвитку (динаміка ВВП та ін.) Це говорить про те, що США необхідно враховувати цю обставину в регіональних інтеграційних стратегіях шляхом впровадження механізмів щодо врівноваження доходів між країнами-учасницями; підвищення вимог щодо умов та оплати праці в менш розвинених країнах регіону; визначення більш гнучкого механізму зняття тарифних і нетарифних обмежень у внутрішньорегіональній торгівлі.

По-четверте, зважаючи на ендегенні та екзогенні виклики економіки США, найбільш перспективними, з точки зору інтеграційної взаємодії з країнами латиноамериканського регіону, виступають такі сфери, як міжнародна торгівля товарами, рух прямих іноземних інвестицій та міграція робочої сили.

По-п'яте, головним механізмом реалізації панамериканської інтеграційної стратегії США повинно бути включення в інтеграційні стратегії країн Південної Америки, зокрема країн-учасниць Андської Спільноти, що в довгостроковому періоді змусить країни-учасниці МЕРКОСУР до пошуку сприятливих варіантів інтеграційної взаємодії з США.

Література

1. Annual average growth rates of total and per capital real gross domestic product of countries and geographical regions. UNCTAD, Geneva. – pp. 424-426.
2. Arashiro Z. Negotiating the Free Trade Area of the Americas / Z. Arashiro. – New York : Palgrave Macmillan, 2011. – 285 p.
3. Baker del Aguila J. Working Against Free Trade / Baker del Aguila J. – Saarbrücken : Lambert Academic Publishing, 2010. – 88 p.

МІЖНАРОДНА ЕКОНОМІКА

4. Barshefsky C. U.S. - Latin America relations: a new direction for a new reality : report of an independent task force / C. Barshefsky, J. T. Hill, S. K. Neil. - New York : Council on Foreign Relations, 2008.
5. Bilal S. Asymmetric Trade Negotiations / Bilal S., De Lombaerde Ph., Tussie D. - Burlington : Ashgate Publishing, Ltd., 2011.
6. Castro Rea J. Our North America: Social and Political Issues Beyond NAFTA / Castro Rea J. - Burlington : Ashgate Publishing, Ltd., 2012.
7. GNI per capita [Електронний ресурс] / World Bank. - Режим доступу: <http://data.worldbank.org/indicator/NY.GNP.PCAP.PP.CD>
8. Human Development Index [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://hdr.undp.org/en/statistics/hdi/>
9. Latin America and the Caribbean. Selected Economic and Social data. United States Agency for International Development. Bureau for Latin America and the Caribbean. - Washington, D.C., 2011.
10. Lynch D. A. Trade and Globalization: An Introduction to Regional Trade Agreements / D. A. Lynch. - Rowman & Littlefield Publishers, 2010.
11. Oil - proved reserves [Електронний ресурс] / Central Intelligence Agency. - Режим доступу: <https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/rankorder/2178rank.html>
12. Participation in Regional Trade Agreements [Електронний ресурс] / World Trade Organization (WTO). - Режим доступу: http://www.wto.org/english/tratop_e/region_e/rta_participation_map_e.htm?country_selected=none&sense=b
13. Persons obtaining legal permanent resident status by region and country of birth // 2012 Yearbook of Immigration Statistics. - U.S. Department of Homeland Security, Washington DC. - pp.12-15.
14. Regional Trade Agreements Database [Електронний ресурс] / World Trade Organization (WTO). - Режим доступу: <http://rtais.wto.org/UI/PublicAIRTAList.aspx>
15. Sweet W. A History of Latin America / W. Sweet. - New York : The Abingdon Press, 1919.
16. Table 937. Crude Oil Imports Into the U.S. by Country of Origin: 1980 to 2010 [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://www.census.gov/compendia/statab/2012/tables/12s0937.pdf>
17. Table A 11. Merchandise trade by region and selected economies, 2001-2011 - United States / International Trade Statistics. - WTO, Geneva, 2012.
18. Table I. 12. Merchandise trade of the United States by origin and destination, 2011/ International Trade Statistics. - WTO, Geneva, 2012.
19. Teixeira C. G. P. Brazil, the United States, and the South American Subsystem: Regional Politics and the Absent Empire / C. G. P. Teixeira. - Lexington Books, 2012.
20. Unemployment rate [Електронний ресурс] / U.S. Department of Labor. Bureau of Labor Statistics. - Режим доступу: <http://data.bls.gov/timeseries/LNS14000000>
21. United States Government Debt to GDP [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://www.tradingeconomics.com/united-states/government-debt-to-gdp>
22. United States. Tariffs and imports: Summary and duty ranges [Електронний ресурс]. - Режим доступу: http://stat.wto.org/TariffProfiles/US_E.htm

Надійшла 10.07.2013